

Metodika pro tvorbu strategických dokumentů prevence kriminality a víceletých bezpečnostních analýz

včetně způsobu a kritérií stanovování míry rizikovosti území (indikátory rizikovosti, apod.) ve vztahu k prevenci kriminality.

Předkládaná metodika je výsledkem plnění úkolu, který Ministerstvu vnitra uložila vláda ČR v rámci Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015.

Obsahuje část, která se věnuje problematice bezpečnostního auditu (analýzy), dále část, která je věnována metodikám přípravy strategických dokumentů (konceptí / plánů / strategií) prevence kriminality v obcích a krajích a část, která je věnována způsobům a kritériím stanovování míry rizikovosti území ve vztahu k prevenci kriminality.

A. Bezpečnostní analýza na úrovni obce či regionu

1. Bezpečnostní analýza na úrovni obce:

- **analýza protiprávních činů (přečiny, zločiny, přestupky)** = vývojové trendy trestné činnosti (analýzu kriminality) a přestupků,
- **sociální analýza** (vybrané ukazatele, které souvisí s vývojem kriminálně rizikových jevů = nezaměstnanost, sociální dávky odrážející míru chudoby)
- **institucionální analýza** (subjekty, které působí preventivně a ovlivňují úroveň veřejného pořádku a bezpečnosti).

Předpokladem analýzy kriminality je průběžné vyhodnocování statistik sledovaných typů trestné činnosti a využití podnětů Policie ČR ke zpracování návrhů preventivních opatření; je třeba také sledovat a reagovat na sociálně - demografické ukazatele a posuzovat provázanost činností jednotlivých institucí, míru vzájemné informovanosti a kvalitu spolupráce.

Bezpečnostní analýza bude obsahovat minimálně následující údaje o přečinech, zločinech a přestupcích, všechny za území obce (správní obvod v případě obcí s rozšířenou působností):

- trestné činy minimálně za minulé 2 roky (ideálně déle a sledovat trendy/vývoj), meziroční srovnání a index na 10 tisíc obyvatel*, včetně meziroční změny v indexu, trestná činnost bude uvedena ve struktuře:

Kriminalita (přečiny i zločiny)

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková

* index se spočítá: (počet trestných činů / počet obyvatel obce, správního obvodu ORP, okresu či kraje) x 10 000

Pachatelé

Rok	Věk 0-14 let	15 -17 let	18 a více let	Recidivisté

Oběti

Rok	Děti (0-18 let)	Ženy	Osoby starší 65ti let

- **Data o vybraných druzích přestupků** - pro účely analýzy je nezbytné shromáždit a analyzovat data o následujících druzích přestupků:
 - proti veřejnému pořádku,
 - proti občanskému soužití,
 - proti majetku,
 - přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi,
 - přestupky proti obecně závazným vyhláškám v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku.

Data o všech uvedených přestupcích dodají obci subjekty, v jejichž kompetenci je řízení o jednotlivých druzích přestupků, tj. obce s rozšířenou působností (včetně dat z městských policí), obce a Policie ČR. Údaje budou uspořádány do tabulky podle jednotlivých druhů přestupků, a to za území (nebo správní obvod) obce.

druh	počet obyvatel		přestupky – abs. počet			index na 10 tis. obyv.			změna 1x-1y (%)
	k 31.12 . 201y*	změna proti roku 201x*	rok 201x	k 31.12. 201y	změna 1x-1y	rok 201x	rok 201y	změna 1x-1y (index)	
Proti veřejnému pořádku									
Proti občanskému soužití									
Proti majetku									
na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi									
přestupky proti obecně závazným vyhláškám v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku									

*rok x = např. 2014, rok y = např. 2015

Sociálně-demografická část analýzy bude obsahovat minimálně:

- počet nezaměstnaných za rok x, y, meziroční srovnání a index na 10 tisíc obyvatel
- počet vyplacených sociálních dávek závislých na výši příjmu na území obce respektive ve správním obvodu okresu či ORP (dávky hmotné nouze: příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc; dávky státní sociální podpory: sociální příspěvek, příspěvek na bydlení) za rok x, y, meziroční srovnání a index na 1 tisíc obyvatel,
- existence sociálně vyloučených lokalit na území obce – uvést název lokality, její stručný popis a odhadovaný počet obyvatel, včetně jejich národnostního složení.
- další rizikové sociální faktory.

Institucionální analýza

Cílem institucionální analýzy je získat přehled a provést vyhodnocení dosavadních aktivit orgánů státní správy, samosprávy, nestátních neziskových organizací a dalších institucí působících v oblasti sociální a situační prevence¹ s důrazem na prevenci sekundární a terciární². Důležité je také posoudit míru jejich vzájemné informovanosti, kvalitu spolupráce a vytipování duplicitních, neefektivních, případně chybějících aktivit a služeb. Při zpracování institucionální analýzy lze využít všechny dostupné strategické, koncepční a přehledové materiály, které jsou, byť i jen částečně obsahově průnikové s oblastí prevence kriminality (může se jednat např. o plány rozvoje města, komunitní plány, přehledy zařízení a služeb různých resortů apod.).

Standardně by analýza měla obsahovat informace o následujících konkrétních institucích (subjektech, zařízeních, službách):

- v rámci referátu sociálních věcí: OSPOD, sociální kurátoři, sociální asistenti, protidrogový koordinátor a romský poradce,
- výchovné ústavy, ústavy sociální péče, věznice, pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, azylové domy, domy na půl cesty, poradny AT, kontaktní centra, noclehárny pro osoby bez přístřeší, DDM, komunitní centra, občanské poradny, poradny pro rodinu, stacionáře, nízkoprahová centra, streetwork, linky důvěry a případně další subjekty a zařízení,
- podrobný přehled aktivit nestátních neziskových a charitativních organizací, které působí v oblasti sociální prevence, zejména pokud je jejich činnost zaměřena na problémové a rizikové cílové skupiny, nebo poskytují pomoc obětem trestné činnosti,
- informace o činnosti PMS³,
- stručný přehled nabídky zájmové a sportovní činnosti pro děti i dospělé ve městě, informace o školách a školních klubech a o sportovních nebo jiných zájmových klubech a zařízeních.

Součástí institucionální analýzy by mělo být rovněž zhodnocení spolupráce všech zainteresovaných subjektů v systému intervence a následné péče o delikventní nebo delikvencí ohrožené děti a mládež (příslušné komise MÚ nebo magistrátu, Policie ČR, MP, soudy, PMS, PPP nebo další specializovaná zařízení, NNO). **Podstatnou informací je, zda existuje komise, pracovní skupina apod. pro prevenci, pokud ne, musí být založena podle doporučení OBPPK MV.**

Syntéza poznatků s návrhy řešení a komentář k bezpečnostní analýze

Doporučujeme zpracovat stručný komentář a interpretaci statistických výstupů, které budou obsahovat označení nejvíce problémových lokalit a hlavních bezpečnostních problémů vyplývajících z údajů o přečinech a zločinech, přestupcích, jejich pachatelích a obětech i o jejich teritoriálním rozložení. Obecné výstupy naznačené v tabulkách je možné a žádoucí dále konkretizovat a zajistit si tak argumenty pro zvolenou podobu Žádosti obce/kraje na konkrétní rok.

- **identifikace problémů a/nebo rizik**, které je nutné řešit,
- **způsob řešení a identifikace subjektů**, které se budou na realizaci plánu (způsobech řešení) podílet,

^{1/} Jedná se v podstatě o audit subjektů, činností a služeb v této oblasti, při jehož zpracování je možné s výhodou využít podkladů pro komunitní plány měst.

^{2/} Sekundární prevence je zaměřena na rizikové skupiny osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachatelí nebo oběťmi trestné činnosti (specializovaná sociální péče), na sociálně patologické jevy (např. vandalismus, šikana, záškoláctví, rasové konflikty apod.) a na příčiny kriminogenních situací (dlouhodobá nezaměstnanost, chudoba apod.). Terciární prevence se soustřeďuje na kriminálně narušené jedince a na prokriminální sociální prostředí.

^{3/} Zvláště uvést střediska PMS se specializovaným oddělením pro mládež.

- **integrace navrhovaných opatření** k řešení identifikovaných problémů a/nebo rizik do celkového (komplexního) řešení nebo odstranění problému/rizika,
- **finanční zajištění** navrhovaných opatření,
- **vymezení aktivit** (dílčích projektů),
- **způsob měření efektivity dopadů** jednotlivých opatření, aktivit a projektů,
- **rozdělení odpovědností** za realizaci plánu.

2. Bezpečnostní analýza na úrovni kraje

Analýza obsahuje zejména:

- Data o kriminalitě
- Data o nezaměstnanosti a sociálních dávkách
- Případná další relevantní data
- Analýzu všech uvedených dat

Data o kriminalitě

- Za dodání údajů o kriminalitě odpovídá Policie ČR – krajské ředitelství Policie ČR (pracovník odpovědný za prevenci kriminality KŘ P ČR)
- Policie ČR (dále jen „P ČR“) provede také základní analýzu dat – popíše strukturu trestné činnosti (přechinů i zločinů), pachatelů a teritoriální rozložení kriminality podle jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR,
- analýza může být při respektování struktury kraj →územní odbor→obvod zpracována mnohem detailněji, dále uvedené výstupy jsou považovány za základní (povinné),
- krajem se vždy rozumí VÚSC (nikoliv „policejní kraj“),
- důležitým krokem ve zpracování analýz kriminality je zajistit porovnatelnost (indexaci) sledovaných kritérií na nižší úrovni než jsou okresy, tzn. na úrovni obvodních (místních) oddělení P ČR,
- nezbytnými údaji pro analýzu na úrovni obvodních (místních) oddělení P ČR jsou počty obyvatel žijících v územní působnosti těchto oddělení, které zpracuje a dodá pracovníkovi odpovědnému za prevenci kriminality KŘ P ČR manažer prevence kriminality kraje (VÚSC),
- návod pro postup při zjišťování počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR:
 - z webové stránky ČSÚ www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/regiony_mesta_obce_souhrn se lze dostat k seznamům obcí v kraji s uvedeným počtem jejich obyvatel. Seznamy lokalit zahrnutých do působnosti jednotlivých OO P ČR nejsou však shodné se seznamem obcí uvedeným ve statistickém přehledu ČSÚ, protože zahrnují jak obce samosprávné (s vlastním obecním úřadem), tak i další lokality (osady, samoty), které jsou však vždy registrovány jako „části obce“ některé z obcí v seznamu ČSÚ uvedených. Obyvatelé „částí obcí“ jsou již započítáni ve statistikách obcí, ke kterým přísluší → tzn. pro zjištění počtu obyvatel v působnosti konkrétního OO PČR stačí sečíst počty obyvatel obcí uvedených ve statistice ČSÚ⁴,
 - sestavení pořadí zatíženosti obvodních (místních) oddělení policie provede na základě indexace P ČR⁵.

⁴ Zda se jedná o část obce a k jaké samosprávné obci přísluší lze ověřit na stránce ČSÚ „části obcí“, adresa - <http://www.czso.cz/cz/cisla/1/13/130704/data/castiob2004.xls>.

⁵ Index = přepočet na 10000 obyvatel= počet TC / počet obyvatel v působnosti OO PČR x 10000.

Statistické výstupy ke kriminalitě od P ČR⁶

Úroveň kraje (VÚSC)

Celková kriminalita

Tabulka č. 1: sestavení pořadí zatíženosti v krajích v roce 201y v porovnání s rokem 201x
počet obyvatel celková TČ – abs. Počet index na 10 tis. obyv.

kraj	k 31.12. 201y	změna proti roku 201x	rok 201x	k 31.12. 201y	změn a 1x-1y	rok 201x	rok 201y	změna 1x-1y (index)	změna 1x-1y (%)	pořadí dle indexu 201y
čr										
PHA										
STČ										
JČ										
PL										
KV										
ÚST										
LB										
KH										
PA										
VY										
JM										
OL										
MS										
ZL										

Pozn.: Tuto tabulku na vyžádání zpracuje a dodá manažerům prevence kriminality krajů odbor prevence kriminality MV.

- Pokud bude kraj v Konceptci řešit z hlediska prevence kriminality specifické oblasti (domácí násilí, stalking, extremismus, apod.), musí být uvedena také data o trestné činnosti v daných oblastech.

Tabulka č. 2: vývoj kriminality ČR a kraje (VÚSC) v letech 2012 – 2015 – celková kriminalita
evidovaná celková TČ- abs. počet meziroční odchylky v %

kraj	2012	2013	2014	2015	12-13	13-14	14-15	12 – 15**
ČR								
PHA								
STČ								
JČ								
PL								
KV								
ÚST								
LB								
KH								
PA								
VY								
JM								
OL								
MS								
ZL								

* Data budou k dispozici po 15. lednu 2016, poskytnete je na vyžádání odbor prevence kriminality MV.

** Porovnání situace v roce 2012 a v roce 2015.

Pozn.:

- Obdobné meziroční porovnání míry kriminality a porovnání let 2012 a 2015 může být provedeno na indexovaných údajích vztahených k počtu obyvatel.
- Tuto tabulku zpracuje a dodá manažerům prevence kriminality krajů odbor prevence kriminality MV.

⁶ Údaje ke kriminalitě do úrovně jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR poskytnete všem krajům odbor prevence kriminality, a to po 20. lednu následujícího roku po roku, za který jsou požadovány, jakmile budou k dispozici.

Tabulka č. 3: Skladba kriminality v kraji YZ – porovnání s ČR za rok 201z* (základ, tj. 100% = celková kriminalita)

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
celková TČ		100		100	
z toho:					
majetková					
násilná + mravnostní					
ostatní kriminalita ⁷					
zbývající kriminalita ⁸					
hospodářská					

Pozn.: Tuto tabulku na vyžádání zpracuje a dodá manažerům prevence kriminality krajů odbor prevence kriminality MV.

Skladba kriminality v kraji YZ – graf

(zde je možné doplnit grafickou podobu Tabulky č. 3 – koláč, sloupečky)

* rok 201z = 2015, v kontextu s roky 201x = 2012 a 201y = 2014

Tabulka č. 4: Skladba násilné kriminality v kraji YZ – porovnání s ČR za rok 201z (základ, tj. 100% = násilná kriminalita⁹)

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
násilná		100		100	
z toho:					
loupeže					
úmyslné ublížení na zdraví					
nebezpečné vyhrožování					
vydírání					
porušování dom. svobody					

Pozn.: Tuto tabulku na vyžádání zpracuje a dodá manažerům prevence kriminality krajů odbor prevence kriminality MV.

Skladba násilné kriminality v kraji – graf

(zde je možné doplnit grafickou podobu Tabulky č. 4 – koláč, sloupečky)

Tabulka č. 5: Skladba majetkové kriminality v kraji YZ – porovnání s ČR za rok 201z (základ, tj. 100% = majetková kriminalita)

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
majetková celkem		100		100	
z toho:					
krádeže vloupáním					
krádeže prosté					
ostatní ¹⁰					

Pozn.: Tuto tabulku na vyžádání zpracuje a dodá manažerům prevence kriminality krajů odbor prevence kriminality MV.

Skladba majetkové kriminality v kraji YZ – graf (zde je možné doplnit grafickou podobu Tabulky č. 5 – koláč, sloupečky)

⁷/ Zahnuje mimo jiné trestné činy výtržnictví, překupnictví, maření výkonu úředního rozhodnutí, sprejerství, výroba jedů.

⁸/ Zahnuje mimo jiné TČ padělání a pozměňování peněz, opilství + návyk látky, zanedbání povinné výživy, nedbalostní dopravní nehody, ostatní TČ.

⁹/ Tabulka zahrnuje pouze statisticky nejvýznamnější násilné trestné činy evidované v ČR v řádech nad 1 tisíc. Mezi v tabulce nezařazené významnější TČ této skupiny s četností v ČR v řádu stovek patří např. násilí na veřejných činitelích a policistech, omezování a zbavení osobní svobody, týrání svěřené osoby, neoprávněné zasahování do práv a další.

¹⁰/ Zahnuje TČ podvod, zpronevěru, zatajení cizí věci, poškozování a neoprávněné užívání cizí věci a ostatní TČ.

Tabulka č. 6: Skladba krádeží prostých v kraji YZ – porovnání s ČR za rok 201z (základ, tj. 100% = krádeže prosté¹¹⁾)

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
krádeže prosté celkem		100		100	
z toho:					
kapesní					
jiné na objektech					
motorová vozidla dvoustopá					
věci z aut					
součástky z aut					
jízdní kola					
krádeže v bytech					
v jiných objektech					
ostatní					

Pozn.: Tuto tabulku na vyžádání zpracuje a dodá manažerům prevence kriminality krajů odbor prevence kriminality MV. Skladba krádeží prostých v kraji YZ – graf (zde je možné doplnit grafickou podobu Tabulky č. 6 – koláč, sloupečky)

Tabulka č. 7: Skladba krádeží vloupáním v kraji YZ – porovnání s ČR za rok 201z (základ, tj. 100% = krádeže vloupáním¹²⁾)

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
krádeže vloupáním		100		100	
z toho:					
do obchodů					
do restaurací a hostinců					
do bytů					
do chat					
do rodinných domků					

Pozn.: Tuto tabulku na vyžádání zpracuje a dodá manažerům prevence kriminality krajů odbor prevence kriminality MV. (zde je možné doplnit grafickou podobu Tabulky č. 7 – koláč, sloupečky)

Tabulka č. 8: TČ výtržnictví a sprejerství – ze skupiny „ostatní TČ“ v kraji YZ – porovnání s ČR za rok 201z (základ, tj. 100% = „ostatní TČ“)¹³⁾

	ČR – počet	ČR - %	kraj – počet	kraj - %	odchylka (%) kraj – ČR
ostatní TČ celkem		100		100	
z toho:					
výtržnictví					
sprejerství					

Pozn.: Tuto tabulku na vyžádání zpracuje a dodá manažerům prevence kriminality krajů odbor prevence kriminality MV.

Struktura pachatelů

Tabulka č. 9: stíháno, vyšetřováno osob v roce 201z – **ČR**

trestná činnost	celkem osob	nezletilí (do14 let)	tj. %	mladiství (15 – 17)	tj %	recidivisté	tj.%
násilná							
mravnostní							
krádeže vloupáním							

¹¹⁾ Tabulka zahrnuje jen statisticky nejvýznamnější trestné činy ze skupiny krádeží prostých, v ČR evidovaných v řádu minimálně 1 tisíc.

¹²⁾ Zahrnuje jen statisticky nejvýznamnější trestné činy ze skupiny krádeží vloupáním, v ČR evidovaných v řádu minimálně 1 tisíc.

¹³⁾ Ze skupiny „ostatní TČ“ je, z úhlu pohledu prevence kriminality, doporučeno sledování trestných činů výtržnictví a sprejerství.

krádeže prosté							
ostatní							
zbývající							
hospodářská							
celková TČ							

Pozn.: Tuto tabulku na vyžádání zpracuje a dodá manažerům prevence kriminality krajů odbor prevence kriminality MV.

Tabulka č. 10: stíháno, vyšetřováno osob v roce 201z – kraj YZ

trestná činnost	celkem osob	nezletilí (do 14 let)	tj. %	rozdíl % k ČR	mladiství (15 – 17)	tj %	rozdíl % k ČR	recidivisté	tj.%	rozdíl % k ČR
násilná										
mravnostní										
krádeže vloupáním										
krádeže prosté										
ostatní										
zbývající										
hospodářská										
celková TČ										

Pozn.: Tuto tabulku na vyžádání zpracuje a dodá manažerům prevence kriminality krajů odbor prevence kriminality MV.

Jako další výstupy na úrovni kraje se s využitím ESK doporučuje zpracovat přehled kriminality na osobách dle věku a s využitím „Zprávy o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky“¹⁴ zpracovat mezikrajové srovnání struktury pachatelů a srovnání v oblasti extremismu (viz Zpráva o projevech extremismu na území ČR - <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>)

Úroveň okresů (územní odbory P ČR)

Všechna data dodá krajům příslušné krajské ředitelství policie ČR.

Tabulka č. 11: Zatíženost územních odborů P ČR dle vybraných kritérií v územní působnosti kraje (VÚSC) za rok 201z. Pořadí je dle indexů.

okres	počet obyvatel	celková trestná činnost			násilná + mravnostní		
		absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí

okres	počet obyvatel	krádeže vloupáním			krádeže prosté		
		absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí

^{14/} <http://www.mvcr.cz/dokument/index.html>

Pořadí územních odborů v zatíženosti dle indexu nápadu TČ v kraji YZ za rok 201z:

celková kriminalita násilná + mravnostní krádeže vloupánímkrádeže prosté

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Tabulka č. 12: Stíháno, vyšetřováno osob (celkem, recidivisté, děti + mladiství) za rok 201z

okres	počet obyv.	Celkem			recidivisté			děti + mladiství		
		abs.	Index	pořadí	abs.	Index	pořadí	abs.	Index	pořadí

Úroveň obvodních (místních) oddělení P ČR

Zjištění počtu obyvatel v působnosti jednotlivých obvodních (místních) oddělení P ČR

Okres: (pro každý okres bude zvláštní tabulka)

Obvodní (místní) oddělení / typ (I-IV)	obce v působnosti (název / počet obyvatel)	součet počtu obyvatel v obcích	komentář, poznámky, informace (stručný popis charakteru území a základní údaje o demografické struktuře obyvatelstva) ¹⁵ .

Sestavení pořadí zatíženosti obvodních (místních) oddělení P ČR dle vybraných ukazatelů v okrese Okres: (pro každý okres bude zvláštní tabulka)

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	celková TČ			násilná + mravnostní		
		absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí

obvodní (místní) oddělení	počet obyvatel	krádeže prosté			krádeže vloupáním		
		absolutní počet	index	pořadí	absolutní počet	index	pořadí

^{15/} Např. sezónnost, rekreační oblasti, koncentrace pracovních sil ze zahraničí apod.

Pořadí obvodních (místních) oddělení v zatíženosti dle indexu nápadu TČ v okrese:

celková kriminalita násilná + mravnostní krádeže vloupáním krádeže prosté

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Sestupně sestavené pořadí zatíženosti všech obvodních (místních) oddělení dle indexu nápadu celkové TČ za rok 201y v kraji (VÚSC)

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.....

Komentář ke statistickým údajům

Na tomto místě doporučujeme zpracovat stručný komentář a interpretaci statistických výstupů, které budou obsahovat označení nejvíce problémových lokalit a hlavních bezpečnostních problémů vyplývajících ze zkušeností P ČR.

Komentář zpracuje územní odbor P ČR na základě zpráv:

1/ vedoucích OO (MO) umístěných v první třetině sestavených pořadí OO (MO) v rámci okresu, a to v kterémkoliv ze sledovaných ukazatelů.

2/ vedoucích odborů obecné kriminality (OOK) SKPV příslušného OŘ P ČR zejména k činnosti oddělení 1 (násilí), 2 (vloupání byty a objekty), 3 (krádeže prosté), 7 (kapsy), 8 (motorová vozidla).

Sociálně demografická analýza kraje¹⁶

Analýza, která je zaměřena především na kriminálně rizikové skupiny, musí obsahovat nejméně následující základní údaje:

Obyvatelstvo – základní údaje

Počet obyvatel, hustota a charakter osídlení, podíl mužů a žen, průměrný věk, podíl obyvatel v produktivním věku, počet dětí a mladistvých a jejich podíl na celkové skladbě obyvatel, mladí dospělí, počet osob nad 60 let, migrační trendy, národnostní složení, ekonomika-porovnání podílu tvorby HDP na obyvatele s ostatními kraji.

^{16/} Při zpracování sociálně demografické i institucionální analýzy je možné navrženou strukturu obměnit a rozsah materiálu rozšířit, předkládaný materiál má doporučující a přehledový charakter.

Struktura vzdělanostní úrovně obyvatelstva:

procentní podíly u ekonomicky aktivní populace:

	celkem	muži	ženy	ČR celkem	ČR muži	ČR ženy
základní vzdělání						
vyučení						
středoškolské						
vysokoškolské						

Data o dalších rizikových faktorech

Počet **nezaměstnaných** (zdroj dat je Úřad práce ČR) za rok 201y přepočtený na 10 000 obyvatel.

Nezaměstnanost - mezikrajové srovnání¹⁷ :

Další ukazatele nezaměstnanosti¹⁸ :

	kraj	ČR
Podíl nezaměstnaných mladších 30 let (%)		
Průměrný věk nezaměstnaných		
Podíl nezaměstnaných déle než rok		
Podíl nezaměstnaných se zákl. vzděláním		
Podíl nezam. vyučenců bez maturity		

Počet **vyplacených sociálních dávek závislých na výši příjmu** za rok 201y přepočtený na 1 000 obyvatel (zdroj – tabulka MPSV¹⁹)

Územní srovnání – vybrané ukazatele podle okresů a v obcích s rozšířenou působností

Výčet obcí a počty obyvatel, počet obcí se statutem města, hustota osídlení, věková a vzdělanostní struktura obyvatelstva (průměrný věk, rozvodovost), migrace, nezaměstnanost²⁰, sociální dávky závislé na výši příjmu apod.

Výskyt sociálně vyloučených lokalit

V důsledku různých sociálních a ekonomických činitelů dochází ve většině měst ke vzniku menšinových komunit (sociálně a kulturně znevýhodněných skupin obyvatelstva), ve kterých je výskyt sociálně negativních jevů mnohem vyšší než v majoritní společnosti. Pokud dojde ke kumulaci těchto komunit, zvyšuje se výrazně riziko zintenzivnění problémů, jejichž jsou nositeli nebo dalších, nově vznikajících specifických problémů (např. xenofobní prostředí apod.).

Sociálně vyloučené lokality jsou uvedeny v Mapě sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v ČR na adrese <http://www.esfcr.cz/mapa/index-2.html>.

Stanovení map „rizikových lokalit“

Rizikové jsou lokality (území, obcí, správní obvody obcí s rozšířenou působností), ve kterých je:

- nejvyšší hodnota indexu kriminality
- nejvyšší hodnota indexu nezaměstnanosti

^{17/} Zdroj statistiky ČSÚ – mezikrajová srovnání, údaje za daný rok.

^{18/} Doporučuje se rozdělit ukazatele podle pohlaví.

¹⁹ Údaje jsou vedeny za úřady obcí s rozšířenou působností, na vyžádání budou poskytnuty z MPSV prostřednictvím odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV.

^{20/} Případně i další ukazatele a informace vypovídající o sociální situaci a demografické struktuře v územní působnosti kraje; statistické výstupy interpretovat komentářem.

- nejvyšší hodnota indexu vyplacených sociálních dávek závislých na výši příjmu
- výskyt sociálně vyloučených lokalit

Kraj sestaví pořadí obcí a správních obvodů obcí s rozšířenou působností podle výše uvedených kritérií. Za rizikové jsou považovány ty lokality, které dosahují hodnot nad republikovým průměrem (u kvantifikovaných kritérií – kriminalita, nezaměstnanost, vyplacené sociální dávky) a ty, ve kterých je sociálně vyloučená lokalita.

Počet rizikových lokalit v kraji se odvíjí od splnění uvedených podmínek.

Institucionální analýza

Cílem institucionální analýzy je získat přehled a provést vyhodnocení dosavadních aktivit orgánů státní správy, samosprávy, nestátních neziskových organizací a dalších institucí působících v oblasti prevence kriminality²¹ na území kraje, s důrazem na prevenci na sekundární a terciární²² úrovni. Důležité je zhodnocení dostupnosti služeb, které reagují na specifické psychosociální, zdravotní a kulturně-sociální handicapy určitých skupin obyvatel kraje a vytipování aktivit a služeb chybějících. K tomu je třeba provést audit institucí působících ve jmenovaných oblastech jak na území celého kraje nebo jeho velké části, tak v jednotlivých městech i obcích. Při zpracování institucionální analýzy lze využít všechny dostupné strategické, koncepční a přehledové materiály, které jsou, byť i jen částečně obsahově průnikové s oblastí prevence kriminality (může se jednat např. o plány rozvoje, komunitní plány, přehledy zařízení a služeb různých resortů apod.).

Standardně by analýza měla obsahovat informace o existenci a působnosti následujících konkrétních institucí (subjektů, zařízení, služeb) na úrovni kraje a na úrovni správních obvodů obcí s rozšířenou působností: referáty sociálních věcí a jejich součástí: SPOD²³, kurátoři pro mládež, sociální kurátoři, sociální asistenti, protidrogový koordinátor a romský poradce,

- výchovné ústavy, ústavy sociální péče, věznice, pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, azylové domy, domy na půl cesty, poradny AT, protidrogová zařízení, noclehárny pro osoby bez přístřeší, nízkoprahová a komunitní centra, linky důvěry, občanské poradny, stacionáře a případně další subjekty a zařízení,
- střediska včasné intervence,
- střediska PMS²⁴,
- subjekty poskytující pomoc obětem trestné činnosti,
- přehled aktivit obecně prospěšných společností, nestátních neziskových a charitativních organizací, které působí v oblasti sociální prevence, zejména pokud je jejich činnost zaměřena na problémové a rizikové cílové skupiny,
- nejvýznamnější organizace v kraji, které poskytují možnosti zájmové nebo sportovní činnosti nejvíce dětem a mládeži v kraji,
- městské policie a jejich preventivní aktivity,
- PIS P ČR,

²¹/ Jedná se v podstatě o audit subjektů, činností a služeb v této oblasti, při jehož zpracování je možné s výhodou využít podkladů pro komunitní plány krajů a měst.

²²/ **Sekundární prevence** je zaměřena na rizikové skupiny osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachatelé nebo oběťmi trestné činnosti (specializovaná sociální péče), na sociálně patologické jevy (např. vandalismus, šikana, záškoláctví, povalečství, rasové konflikty apod.) a na příčiny kriminogenních situací (dlouhodobá nezaměstnanost, sociální chudoba apod.). **Terciární prevence** se pak soustřeďuje na kriminálně narušené jedince a na prokriminální sociální prostředí.

²³ Sociálně-právní ochrana dětí.

²⁴/ Zvláště uvést střediska PMS se specializovaným oddělením pro mládež.

- komise + pracovní skupiny prevence kriminality ve městech a obcích kraje,
- soukromé bezpečnostní agentury a firmy specializované na zabezpečovací techniku.

Informace o sociologických výzkumech, šetřeních, anketách apod., týkajících se oblasti prevence kriminality, které byly provedeny na území kraje

Obsahově zahrnující tematické okruhy např. pocit bezpečí občanů, spokojenost s prací státní či městské policie, informovanost veřejnosti o projektech prevence kriminality, postoje k zavádění nebo rozšiřování městského kamerového dohlížecího systému (dále jen „MKDS“) – vysvětlit zkratku, informace o expertních šetřeních atd.

Přehled preventivních projektů a výše finančních prostředků vynaložených na jejich realizaci v městech a obcích na území kraje

Jako zdroj údajů je možné využít databázi realizovaných projektů v rámci Programu prevence kriminality na místní úrovni z let 1996 až 2015.

B. Metodika přípravy strategického dokumentu prevence kriminality obce, kraje

1. Příprava plánu prevence kriminality obce

V souladu s vládou schválenou²⁵ Strategií prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 (dále jen „Strategie“) **je systém prevence kriminality založen na třech úrovních – republikové, krajské a lokální (obecní).** Jednotlivé úrovně se liší svým teritoriálním vymezením, typem realizátorů, mírou kompetencí klíčových partnerů, postupy při zpracování analýz, zpracováním rozdílných koncepčních materiálů a způsoby vyhodnocování své činnosti. Liší se také nároky na personální obsazení a na míru zapojení a odpovědnosti zúčastněných subjektů.

Lokální úroveň tvoří síť všech obcí v ČR, které za splnění dále stanovených podmínek mají možnost v období let 2016 až 2020 předkládat prostřednictvím místně příslušného krajského úřadu **Žádosti o dotace** v oblasti prevence kriminality na realizaci **projektů prevence kriminality obce** (dále jen „Žádost“).

Tato metodika je závazná pro všechny obce, které se budou v rámci Programu ucházet o státní účelovou dotaci na projekty prevence kriminality.

Strategický dokument prevence kriminality obce

Kriminálně rizikové, kriminální a protiprávní jevy jsou, podle dlouhodobých studií a zkušeností, zpravidla kumulovány do větších měst a městských aglomerací. Stále více se ale objevují v malých městech či obcích o několika stech obyvatelích. Týká se to zejména specifických jevů nebo kumulace jevů (např. protiprávní jednání nepřizpůsobivých osob, které je důsledkem jejich sestěhování do jednoho objektu, do prostoru malé obce, apod.). Stále obtížněji lze určit, v jak velké obci či městě se uvedené jevy objeví. O to těžší je řešení situace, pokud se takový jev či jejich kumulace objeví v malém městě či obci, které zpravidla nedisponují lidskými ani finančními zdroji, často ani potřebným know-how. Protože je více než nutné zasahovat proti kriminálně-rizikovým, kriminálním a protiprávním jevům pokud možno včas, efektivně a preventivně, jeví se jako nezbytné v rozumné míře podporovat vybrané druhy aktivit také pomocí dotační podpory. Ze shora uvedených důvodů není současně možné omezit okruh obcí (oprávněných žadatelů) počtem obyvatel. Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 (dále jen Strategie“) vytyčuje, v souladu s výše uvedeným a dosavadními zkušenostmi v oblasti dotační podpory projektů měst a obcí v prevenci kriminality, nová pravidla na další období dotační podpory. O dotační podporu se může ucházeti každá obec v ČR, a to bez ohledu na počet obyvatel.

Obec, která identifikuje na svém území problém nebo riziko z oblasti veřejného pořádku (jak na úrovni přestupků, tak kriminality), postupuje při jejich řešení/odstranění standardně, za použití nástrojů, které jí dává právní řád ČR, s využitím aparátu vlastního úřadu, obecní policie (pokud je zřízena), v úzké spolupráci s místně příslušnými útvary Policie ČR (obvodní/místní oddělení, územní odbor), orgány justice, dalšími subjekty veřejné správy (např. hasičský záchranný sbor, hygienická stanice, finanční úřad), neziskovým sektorem a občany obce.

Pokud se obec rozhodne pro řešení/odstranění výše uvedených problémů a/nebo rizik také pomocí projektů prevence kriminality, musí tento krok tvořit součást, či nadstavbu

²⁵ Usnesení č. xxx ze dne xx. ledna 2016.

nebo doplnění standardních kroků a postupů výše uvedených. Současně musí problém či riziko, které bude v Žádosti řešeno, odpovídat prioritám a cílům obsaženým ve Strategii. Plán prevence kriminality obce, který je základním předpokladem předložení žádosti o státní účelovou dotaci, musí tedy popisovat komplexní řešení vytipovaného problému, a nemůže být pouze jednorázovým izolovaným opatřením.

Projektové řešení bezpečnostních problémů je spíše nadstavbou činností v této oblasti. Základní ambicí je, aby příslušné subjekty a instituce vykonávaly své kompetence důsledně, ve vzájemné spolupráci a v rámci svých rozpočtů.

Doporučený postup k přípravě strategického dokumentu prevence kriminality obce

Při přípravě obec respektuje všechny následující doporučené postupy.

Strategický dokument prevence kriminality obce je obecněji pojatý dokument popisující problémy identifikované v rámci bezpečnostního auditu (analýzy) obce (viz předchozí kapitola) a navrhuje jejich řešení, včetně všech potřebných zdrojů (organizační, personální, finanční), a to minimálně na dobu 2 po sobě jdoucích let. K popisu může obec také pro doplnění využít již hotové dokumenty jako je např. komunitní plán rozvoje, integrovaný plán rozvoje města, koordinační dohody mezi samosprávou a Policií ČR dle § 16 zákona o Policii ČR, výstupy lokálního partnerství při spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování apod.

Doporučuje se, aby strategický dokument využíval a kombinoval aktivity z oblasti situační i sociální prevence a informování občanů o možnostech ochrany před trestnou činností. Dílčí opatření/ projekty jsou zaměřeny na řešení identifikovaných problémů. Může se jednat např. o komplexní řešení problému určené rizikové lokality obce, řešení konkrétních problémů nebo rizik v oblasti výskytu kriminálního chování apod. Důležitou podmínkou pro uskutečňování uvedeného strategického dokumentu a pro jeho trvání a udržitelnost jsou finanční prostředky, které je vhodné sdružovat. Vedle obecních i krajských finančních zdrojů a finančních prostředků na rozvoj prevence kriminality z kapitoly Ministerstva vnitra je možné získávat další prostředky z grantů státních i nestátních a z fondů EU. Do plánu je vhodné zapojit vedle orgánů samosprávy, státní správy, policie a nestátních neziskových organizací, zástupce podnikatelského sektoru, mimo jiné i jako potenciální sponzory některých aktivit, i občany samotné.

Organizační a personální zabezpečení strategického dokumentu

Podmínkou pro úspěšné sestavení strategického dokumentu je zejména:

- **existence pracovní skupiny prevence kriminality**, ve které jsou zastoupeni pracovníci, kteří se problematikou bezpečnosti, veřejného pořádku a sociálně patologickými jevy profesionálně zabývají²⁶,
- **pověření pracovníka zodpovědného za prevenci kriminality ve městě – manažera prevence kriminality**²⁷.

²⁶ Doporučuje se následující složení pracovní skupiny: zástupce vedení města odpovědný za bezpečnost a prevenci, manažer prevence kriminality města, zástupci sociálního, školského, bezpečnostního odboru (oddělení), romský poradce, zástupce městské policie, zástupce Probační a mediační služby ČR, zástupci Policie ČR (PIS Policie ČR a další dle potřeby) a další podle místních podmínek (např. NNO a církevní organizace). Při řešení zásadních problémů, přípravě programu a při zpracování koncepce se doporučuje zapojit do práce skupiny manažera prevence kriminality kraje a koordinátora prevence kriminality krajské správy Policie ČR.

²⁷ Manažer je zároveň kontaktní osobou pro odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV, Policii ČR a pro manažera prevence kriminality příslušného KÚ.

Manažer a pracovní skupina odpovídají za přípravu, realizaci a hodnocení realizaci plánu. Hlavním partnerem pro orgány samosprávy je Policie ČR, která odpovídá za zpracování podrobných analýz trestné činnosti, formulaci a iniciaci návrhů řešení identifikovaných problémů a zpracovávání stanovisek k předkládaným projektům z oblasti situační prevence. Zástupci Policie ČR jsou členy pracovní skupiny (komise).

Schválení strategického dokumentu

Konečnou verzi schvaluje rada nebo zastupitelstvo obce. Tím se mu dostane závaznosti a může být financován z rozpočtu obce, vyhodnocován a kontrolován.

2. Tvorba strategického dokumentu prevence kriminality kraje

Zpracování strategického dokumentu prevence kriminality krajů na léta 2012 až 2016 (dále jen „Koncepte“) je jednou z podmínek realizace programů prevence kriminality krajů obsažených ve Strategii prevence kriminality v České republice.

Jestli budou kraje na rok 2016 požadovat státní účelovou dotaci z Programu prevence kriminality MV, musí mít zpracovanou Koncepti.

Koncepte popíše krajská a regionální specifika v oblasti prevence kriminality, a to s využitím „tvrdých dat“ o kriminalitě, nezaměstnanosti a počtu vyplacených sociálních dávek) a „měkkých dat“ (socio-demo analýza a podobně). Podkladem pro zpracování Koncepte jsou také údaje o sociálně vyloučených lokalitách (dále jen „vyloučené lokality“) Cílem Koncepte je:

- Popsat území kraje z hlediska výskytu kriminality
- Popsat území kraje z hlediska výskytu vyloučených lokalit
- Popsat území kraje z hlediska dalších rizikových faktorů (počet nezaměstnaných a počet vyplacených sociálních dávek závislých na výši příjmů), které mohou mít vliv na výskyt delikventní činnosti
- Stanovit „rizikové lokality“ na základě všech výše uvedených faktorů
- Poskytnout podklady obcím k plánování vlastních preventivních aktivit
- Vymezit „krajskou roli“ v oblasti prevence kriminality
- Definovat politiku kraje v oblasti prevence kriminality na uvedené období
- Stanovit oblasti priorit a poskytnout tím vodítka subjektům v území kraje pro jejich činnost

Následující text je doporučením odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra k procesu zpracovávání vlastních Konceptí. Každý zpracovatel si může podle svého uvážení, místních podmínek, identifikovaných problémů, potřeb a požadavků tento doporučený minimální standard dále rozšířit o místně vnímaná rizika kriminality.

Východiska

Koncepte je navržena na základě:

- analýzy kriminality (skutky, pachatelé, oběti);
- sociodemografických údajů;
- institucionální analýzy;
- analýzy názorů a postojů občanů (např. výzkumy pocitu bezpečí, viktimologické výzkumy);
- analýzy možných zdrojů financování preventivních aktivit (ROP, dotační tituly ústředních orgánů státní správy, vlastní krajské dotační možnosti, dotační politika samospráv);

- doporučení expertů (např. komise prevence kriminality kraje, pracovní skupiny, pracovní skupiny měst, poznatky obecní policie a P ČR, PMS);
- zkušeností kraje s realizací preventivních aktivit (např. v rámci Programu prevence kriminality na místní úrovni – Partnerství, zkušeností měst z realizace preventivních programů);
- doporučení a analýz poskytnutých v rámci tzv. Lokálního partnerství s Agenturou pro sociální začleňování v romských lokalitách
- zahraničních zkušeností (např. z dokumentů OSN nebo EUCPN).

Stanovení priorit²⁸

Priority lze stanovit dle:

- Priorit a Specifických cílů Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020
- cílových skupin, na které je zaměřena (pachatelé protiprávního jednání, oběti, rizikovní jedinci v postavení potenciálních pachatelů nebo obětí),
- trestných činů a jiných typů delikventních chování,
- hlediska působnosti (je možné, že budou definovány okruhy problémů přesahujících kompetence kraje, které mohou být postoupeny např. Ministerstvu vnitra a Republikovému výboru pro prevenci kriminality k hledání systémového republikového řešení),
- územního rozložení trestné činnosti,
- kompetencí (kraje a obcí a dalších subjektů zabývajících se bezpečnostní situací),
- legislativy (zákonné nebo podzákonné vymezení preventivních opatření kriminality, legislativní akty kraje a obcí upravujících místní podmínky bezpečnosti a veřejného pořádku),
- systémových a organizačních priorit (např. zajištění rozdělní státní účelové dotace na projekty prevence kriminality, fungování Komise prevence kriminality kraje, iniciování pracovních skupin kraje a obcí).

Stanovení hlavních a dílčích problémů a návrhy na jejich řešení

Z hlediska časového je třeba stanovit, že se jedná o řešení:

▪ **Dlouhodobá**

Reagují na definované obecné problémy a hlavní priority. Budou řešeny v horizontu trvání celé Koncepce, tj. do roku 2020 nebo s přesahem do dalšího období.

▪ **Krátkodobá** (akční plán, seznam úkolů)

Reagují na definované dílčí problémy. Budou obsahem každoročního hodnocení, které město bude předkládat Radě nebo Zastupitelstvu a zasílat pro informaci na Ministerstvo vnitra.

Návrhy řešení zahrnují:

- nástroje a podmínky pro dosažení cílů,
- gesce za jejich plnění,
- termíny plnění,

^{28/} Jednou z metod stanovení priorit, hlavních a dílčích problémů k řešení může být SWOT analýza, pomocí které lze identifikovat:

- silné stránky (vnitřní potenciál a nástroje, které lze využít),
- slabé stránky (vnitřní slabá místa, na jejichž odstranění se lze zaměřit),
- příležitosti (vnější faktory, které můžeme využít pro dosažení cílů),
- hrozby (vnější faktory, které znesnadňují dosažení cílů a je žádoucí je překonat).

- forma očekávaných výstupů,
- použité metody a postupy,
- popis konkrétních aktivit,
- zajištění financování.

Způsob vyhodnocování

Součástí Koncepce budou indikátory úspěšnosti (kritéria efektivity), které určí způsob rozpoznání dosažení cílů a priorit (zcela, částečně nebo vůbec). V průběhu naplňování priorit a cílů Koncepce je vhodné si stanovit postupné cíle a hodnotit jejich dosažení k určitému datu.

Doporučuje se také nastavit systém a termíny předkládání každoročních hodnotících zpráv o plnění Koncepce orgánům kraje (samosprávné orgány, odborné komise, odbory krajského úřadu).

V kontextu s národní Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 by každá Koncepce měla obsahovat nástroje k měření efektivity dopadů aktivit a vynaložených prostředků.

Cílem vyhodnocování Koncepce je sestavení závěrečné zprávy, ve které kraj konstatuje, zda naplnil stanovené cíle, co a jak se změnilo, co se podařilo/nepodařilo a proč. Taková závěrečná zpráva opřená o fakta a čísla bude východiskem pro zpracování dalšího strategického materiálu kraje v oblasti prevence kriminality.

Aktéři a jejich role

Na základě institucionální analýzy nebo SWOT analýzy budou definováni klíčoví partneři a další aktéři v oblasti prevence kriminality a sociálně patologických jevů a zvyšování bezpečí občanů. Popis může obsahovat:

- postavení manažera prevence kriminality v rámci krajského úřadu a jeho kompetence,
- kompetence dalších partnerů a subjektů (zákonné, výkonné),
- jejich silné a slabé stránky (co lze využít již nyní, v čem potřebují podporu),
- formu zapojení do naplňování Koncepce,
- způsob koordinace jejich aktivit, prezentace výsledků, zapojení na úrovni krajské.

Dlouhodobé řešení oblasti prevence kriminality na úrovni kraje

Je také potřebné formulovat postup dalšího směřování kraje v oblasti prevence kriminality a bezpečí občanů po ukončení platnosti Koncepce prevence kriminality kraje na léta 2012 až 2015, současně s tím, že vláda přijala novou Strategii prevence kriminality České republiky na léta 2016 až 2020. Znamená to odpovědět na otázky, zda kraj bude nadále:

- pokračovat v práci odborné víceoborové komise nebo pracovní skupiny prevence kriminality,
- zpracovávat další koncepční materiály,
- podporovat činnost manažera prevence kriminality;
- koordinovat preventivní aktivity,
- vyčleňovat finanční prostředky na preventivní aktivity.

C. Způsoby a kritéria stanovování míry rizikovosti území ve vztahu k prevenci kriminality.

Ve vztahu k prevenci kriminality stanovila Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 základní způsoby a kritéria stanovování míry rizikovosti území ČR. Pro oblast prevence kriminality je použito několik málo indikátorů

Jsou sledovány 3 základní úrovně území (lokality):

- kraje (vyšší územně samosprávné celky)
- okresy (územní jednotky)

V rámci těchto území jsou sledovány následující indikátory rizikovosti:

- restlná činnost** (přečiny i zločiny) v daném území k 31.12. předchozího kalendářního roku
- počty nezaměstnaných** k 31.12. předchozího kalendářního roku
- počty vyplacených sociálních dávek závislých na výši příjmu**²⁹ k 31. 12. předchozího kalendářního roku („dávky, které lze charakterizovat jako dávky související s chudobou“).

Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV zpracuje každoročně tabulku rizikovosti všech 3 úrovní území³⁰ v rámci České republiky. Úroveň okresů se kryje s územními odbory Policie ČR (případně jejich městskými ředitelstvími) a je jich celkem 77³¹.

Výsledky jsou přepočteny (indexovány) na 10 tisíc obyvatel (respektive 1 000 obyvatel u sociálních dávek) a rizikovost území je řazena od nejzatíženější³² po nejméně rizikovou. Jednotlivé kraje, včetně okresů spadajících do jejich území, jsou v tabulce barevně odlišeny. Krajské úřady obdrží od odboru prevence kriminality MV každoročně tyto tabulky v dostatečném předstihu.

Území, která budou mít **vyšší index rizikovosti než je průměr České republiky v daném roce**, budou prohlášena za **riziková**. Ostatní území nejsou považována za riziková.

Cílem zvoleného postupu je zaměřit pozornost Ministerstva vnitra, dalších členů Republikového výboru a především krajů **na nejrizikovější místa v rámci ČR**, zlepšovat bezpečnostní situaci a nastavovat preventivní opatření v místech, kde je potřebnost statisticky prokázána.

D. Rekapitulace

Předkládaná metodika předkládá doporučení k přípravě bezpečnostních analýz obce a kraje, k přípravě koncepčních materiálů obcí či krajů v oblasti prevence kriminality a současně stanovuje základní indikátory, jejichž pomocí bude pro účely prevence kriminality stanovována rizikovost území ČR.

²⁹ Počty vyplacených testovaných dávek státní sociální podpory a hmotné nouze (jedná se o počty řádně vyplacených dávek - tj. bez doplatek, přeplatek a vratek - v roce 201x) podle území (trvalá adresa osoby). Počty příjemců nejsou sledovány, pouze jsou odvozeny z počtu přiznaných dávek za daný měsíc bez ohledu na okamžik následné výplaty.

³⁰ Jedná se o bývalé okresy včetně hl. m. Prahy. Pro zjednodušení se bude v textu dále používat název „okres“.

³¹ Jedinou výjimkou je územní odbor Policie ČR Praha venkov - jih, který v tabulce č. 1 uveden není. Tabulka obsahuje územní odbory Praha venkov - západ a Praha venkov - východ. Kriminalita v ÚO PČR Praha venkov -jih byla mezi ně rozdělena podle příslušnosti obcí s rozšířenou působností.

³² Tam, kde je zatíženost vysoká, je vhodné v preventivních programech kombinovat sociální, situační a behaviorální opatření. V hl. m. Praze, která je sice v souhrnu až na 73 místě ze 77 územních celků, ale v počtu registrovaných trestných na místě prvním, se doporučují opatření situačního charakteru – koncipovaných ve spolupráci Policie ČR, Magistrátu hl. m. Prahy, obvodních úřadů a městské policie. I v tomto případě je nutné zpracovat (PČR a MěP) detailní analýzu výskytu kriminality na území města, a to v souvislosti s výskytem bazarů a zastávek, nepřehledných a snadno únikových míst, tzn. podmínek, které páchání trestné činnosti a zisku z ní, usnadňují.

Pro doplnění doporučujeme nastudování materiálu vydaného Institutem pro kriminologii a sociální prevenci – „**Příručka pro bezpečnostní audit na místní úrovni. Kompedium mezinárodní praxe**“ (<http://www.ok.cz/iksp/publikace.html>, publikace roku 2008, část prameny).